

HiB-INFO

Sveriges största tidning för håltagning

Nummer 1

2001

På västfronten inget nytt

Rapport från World of Concrete 2001

Aktuellt inom HiB:

**Yrkesbevisutbildningen i Skövde
Rapport från årsmötet i Åre**

Mässor:

**World of Concrete, Las Vegas
Bauma, München
Byggmaskiner, Göteborg**

Artikel:

Diamantverktygens historia

Vi går vidare

HiB fyllde som förening 10 år under 1997 och fyllde 14 år den 27 januari. Om vi skall nämna HiB-Info så utkom första tidningen 1990 och tidningen du håller i just nu är den 22:a i ordningen. Mycket har hänt i föreningens förhållandevis korta historia. Kjell Larsson var föreningens första ordförande som lämnade över klubban till Gunnar Landborg 1989. Gunnar var ordförande under två år och lämnade sedan över till Bengt Ivarsson som var ordförande fram till 1995. Då lämnade han åter över till Gunnar Landborg.

2000 tog Jan Lemos över klubban och aviserade samtidigt att han endast avsåg att vara ordförande en kort tid. Detta ser vi nu resultatet av nu när Jan Lemos går vidare och arbetar med IACDS så har Leif Sjögren tagit över ordförandeskapet i HiB. Vi tackar Jan Lemos för denna tiden och önskar han lycka till med kommande uppdrag inom IACDS. Samtidigt välkomnar vi Leif Sjögren och önskar honom många fina år inom HiB.

Många nya medlemmar har tillkommit under det senaste året och det är till stor del Gunnar Landborgs förtjänst. All heder åt honom samtidigt som vi hälsar dom nya medlemmarna välkomna in i föreningen. Ensam är man svag, tillsammans är man stark!

HiB-Info har ändrat utseende ganska kraftigt jämfört med senast samtidigt som vi försöker bredda innehållet i tidningen. Kom gärna med tips om reportage och produkter som vi bör belysa i tidningen. Vi är öppna för de flesta förslagen. Nytt för denna gången är att tidningen trycks upp i 3.000 exemplar och kommer att delas ut på mässan "Byggmaskiner 2001" i Göteborg. Därför vill vi även hälsa våra nya läsare välkomna!

Patrik Sjögren

INNEHÅLL

Mässor

World of Concrete 2001 i Las Vegas
Bauma 2001 i München
Byggmaskiner 2001 i Göteborg
Mässkalender

Reportage

Kompetens, värde eller belastning?
Diamantverktygens historia
Olympialäktaren i Helsingborg
Vi besöker Södertälje Borrteknik

Aktuellt inom HiB

Information om föreningen
Rapport från årsmötet i Åre
Vill du veta mer om håltagning?
Jan Lemos tackar för sig
Yrkesbevisutbildningen i Skövde

Notiser

Frida, ny elsåg på marknaden
Peder Borrare i Göteborg borrar massor av "pyttehål"
Händelser och nya produkter inom branschen

Redaktionellt

Hålbilden
HiB-Info spanar in maskiner och verktyg
Byggkunskap till husbehov
Problem med sågklingor?

12
16
17
22

5
9
16
19

4
6
11
11
20

11
14
22

14
15
17
18

HiB-INFO

REDAKTION

Spectranet, Patrik Sjögren
Saturnusgatan 85
260 35 ÖDÅKRA
042-37 91 37
Fax 042-27 06 76
patrik.sjogren@telia.com

Vad är HiB?

Håltagningsentreprenörerna bildades 1987 och består idag av 49 medlemsföretag. Av dessa är alla specialföretag för håltagning, dock bedriver ett flertal företag även annan specialföretagsverksamhet såsom:

- grundförstärkning
- rivning
- grundvattensänkning

En förutsättning för medlemskap är att företaget till väsentlig del utför håltagningsentreprenader samt att man innehar erforderlig kompetens och förmåga att bedriva ett kvalitetsmedvetet arbete inom branschen.

Var finns HiB?

Föreningens kansli är lokaliserat till Stockholm på Sveriges Byggindustriers kontor, Norrlandsgatan 15, där föreningens löpande verksamhet handläggs.

Föreningens ändamål

Föreningen har till ändamål att:

- genom olika initiativ och aktiviteter särskilt främja och utveckla håltagningsverksamheten i byggbranschen samt att verka för en hög kvalitet på verksamheten.

- i samarbete med myndigheter och institutioner främja tillkomsten av bestämmelser och normer som stöder medlemmarnas intressen.

Föreningen bevakar och försöker för medlemmarnas räkning påverka för branschen väsentliga frågor genom kontakter med myndigheter och organisationer. Föreningen samarbetar med landets högskolor och har tillsammans med Chalmers Tekniska Högskola bedrivit särskilda forskningsprojekt för att ytterligare utveckla branschen.

Föreningen har i samarbete med egen försäkringskonsult utvecklat en särskild håltagningsförsäkring. I samarbete med landets övriga branschföreningar bildar man en effektiv motpart till beställarorganisationen.

Utbildning

HiB ser till att medlemsföretagens personal genom vidareutbildning får tillgång till nya utvecklingsmöjligheter och hjälp att införa säkra och effektiva arbetsmetoder. Tillsammans med sex andra specialföretagsbranscher har man lyckats reformera yrkesutbildningen för håltagare och fr.o.m. år 1991 införde branschen yrkesbevis. Fastlagda utbildningsplaner för yrkesbevis genomförs kontinuerligt i föreningens regi. Under det senaste året har Håltagningsentreprenörerna bl.a. genomfört kurser i kvalitetsutveckling, entreprenadjuridik m.m.

Under de årligen återkommande höstträffarna är information och erfarenhetsutbyte om maskiner och arbetsmetoder viktiga och uppskattade programpunkter. Föreningen arrangerar studieresor i samband med mässor och konferenser.

Håltagningsentreprenörerna har under de senaste åren bl.a. arbetat med framtagande av läromedel till gymnasieskolans utbildning av håltagare.

Medlemslista

A-Borrning i Falköping AB
Allteknik i Kramfors AB
A o. Z Betonghåll AB
Arnessons Betongborrning AB
Bejab Borr AB
Bethål AB
Betongborrar'n i Sollentuna AB
Betonghåll AB
Betonghåll i Tumba AB
Betonghåltagning i Göteborg AB
Betonghåltagning NBT AB
Betonghåltagningar Nordborr AB
Bergmans Betongdemolering AB
Byggnadsfirman Sven Hjertberg AB
Byggtjänst Einar Johansson AB
Betongteknik Götesson & Söner AB
CD Boströms Borrtjänst AB
Casun AB
Crillers Betonghåltagning AB
Diamantborrarna AB
DISAB Håltagnings AB
D/M Håltagarna AB
Entreprenadhåltagning AB
Hållgruppen AB
Hållmetoder KN AB
Hålspecialisterna i Malmö AB
J.G. Diamantteknik AB
JL Betonghåltagning AB
Owe Larsson Borr AB
NCC Anläggning AB
NCC Diamant AB
PB:s Håltagning AB
Pierre Byggnads AB
PP Såg och Borr i Gävle AB
RIJO Håltagning AB
RIVAB i Göteborg AB
Riv och Bygg Akuten AB
Rivpartner AB
SHC Håltagning AB
Skanska AB
Specialhåltagning i Göteborg AB
Specialhåltagning i Trestad AB
Såg & Betongborrning AB
Såg & Betongborrning i Borås AB
Såg & Betongborrning i Huskv. AB
Södertälje Borrteknik AB
TB:s Hålteknik AB
TP Betonghåltagning AB
Umeå Hålteknik AB

Nordens största tidning för håltagning!!!

HIB-Info är gratis och vänder sig till alla som arbetar med håltagning och rivning. Vår tidning beställer du på följande sätt:

HIB, Box 7835, 103 98 Stockholm eller fax 08-698 59 06.

Namn

Adress

Postadress

Kompetens, värde eller belastning?

Foto: Leif Sjögren
Göran Persson från
Hålggruppen får
instruktioner av Hagbys
säljare Jan Sjöholm.

Här kommer ännu ett litet livstecken från ert orakel i södern! Denna gången tänkte jag sänka i stort sett hela branschen genom att påstå att dom flesta inom håltagningsbranschen varken vill eller orkar bry sig om att försöka att öka sin kompetens. Detta kan låta mycket hårt, men tyvärr är det ett faktum som genomsyrar hela kåren av håltagare. För vi som är håltagare har all anledning att vara stolta över vårt yrke som fortfarande räknas som ett av det tuffaste inom byggbranschen.

Vad dom flesta inte vet så krävs det en hjärna och inte bara muskler. För om ni tänker efter så brukar det vara så att vi måste tänka för en massa andra människor innan vi kan påbörja ett projekt. Om vi börjar med röven (som är längst ner på rankinglistan) så får vi en arbetsorder som med lite tur kan innehålla adressen dit vi skall för att utföra arbetet. Uppgifter såsom vatten, ström, hiss, månlandskap och framförallt uppgifter om vi har maskiner på förrådet för att kunna utföra håltagningen saknas ofta. Vem skall lösa detta med utrustningen? Jo, givetvis jag som håltagare.

Om vi tänker oss att jag får en arbetsorder som säger att jag skall såga en dörröppning i en vägg som har en tjocklek på 200 mm. På företaget som jag arbetar på har vi fem olika väggsågar som jag kan använda om man bortser från zohhrosåg och wiresåg. Handhållet är inte

att tänka på i detta fallet! En person utan hjärna tar den sågen som står närmast dörren och sticker i väg snabbare än en vessla. Väl på plats konstaterar han att där var fyra våningar och någon hiss finns det inte. Dessutom har han fått med sig fel väggskydd till sågen. En liten instinkt säger något om plast. Plast, vad skall man med det till? Aha, skydda lite...

Va fan, skulle det vara noga får dom minsann ringa ett annat företag. Parkettgolv! Det skall säkert bytas så det struntar jag i. Våtsugen väger lika mycket som mor Astas breda röv och det beror på att personen i fråga inte tömt våtsugen på två månader. Han hade tänkt göra det efter sex veckor, för senast fick han använda bilhammaren för att få ur skiten. Med allt slam i fick det endast plats med 5 liter vätska i sugen innan den var full. Använda evakueringspumpen är inte att tänka på för den har aldrig fungerat.

Visst ja, vatten skulle man också använda för annars ryker det så hemskt. Nu skall vi se, femton meter till vattenkranen och då behöver jag åtminstone fyra slangar. Hoppsan, nu läckte det ur min gardenakoppling. Skit i det, där kommer någon annan efter mig som kan fixa till det. Annars brukar dom som bor under alltid ringa och klaga när det rinner vatten i deras hall. Idioter, det skall ju synas att vi har varit där. Nu var allt sågat och allt är mer grått än min gamla mormors hår. Nu skall bara skiten ut på balkongen!

Asch, fick tydligen bara med mig ett däck och skydd på golvet behöver jag inte bry mig om för dom skall väl ändå byta golvet. Där fanns ju inget kedjespel på förrådet så det är inte mitt fel om det blir

skit av det. Skadorna och reparationskostnader som denna killen framkallar kan ni ju räkna ut. Killen sover i alla fall lugnt och skönt på natten för det var ju inte hans fel. En som i stället har lite stolthet och eventuellt använder hjärnan på arbetstid hade provat med att ringa arbetsledaren och ställt dom mest elementära frågorna.

Var är det, vilket våningsplan, typ av lokal, underlag, ström och vatten m.m. Efter att ha fått svar på dessa frågorna kan man börja med att planera arbetet. Man börjar med att täcka golvet från hallen till arbetsstället och vidare till balkongen. Läger dit en plåtbälja och plasar det som behövs. När man sedan kommer tillbaka till förrådet efter tre dagar så var det bara en färdig dörröppning som avslöjade att man hade varit på plats och sågat. En sådan kille sover gott och kan med stolthet stå för vad han har utfört.

Dessa två olika personerna har lika hög timlön med samma ansvar och samma kompetens. Med andra ord en som skiter i allt och misshandlar maskiner och utrustning. En sådan person har ofta verktyg som försvinner och som ej heller fungerar som dom skall liksom vattenslangar och kopplingar som mest påminner om ett sprinklersystem. Den andra personen har rent och snyggt på sina arbetsplatser och maskiner som är i topptrim. Vattenslangarna är hela och verktyg har han gott om.

En sådan person behöver inte ringa till arbetsledaren för jämnan och ej heller till sina arbetskamrater som för länge sedan tröttnat på personen i fråga. Man kan alltid skylla på chefen och tycka att dom borde skicka honom till lite fler kurser, kurser om ledarpsykologi. Fast det är nog inte alltid så lätt att vara chef, men om vi som är håltagare tar oss i kragen och gör vårt bästa så kan vi nog höja statusen på detta yrket. För ingen kan väl påstå att det är folk som inte bryr sig om sin arbetssituation som vi skall ha i vår bransch?

Det jag vill ha sagt med detta är att kompetens måste betala sig för att branschen skall kunna överleva och fortsätta utvecklas. Ett litet tips på vägen från en kille som tränat karate i många år: Att leva som vatten är att alltid oavsett hinder finna sin egen väg. Man kan bara hoppas att det är den rätta vägen.

Joakim Lenander

Rapport från årsmötet

Denna gången hade man valt att förlägga årsmötet i Åre och då under perioden 15-18 mars. Man flög från Arlanda torsdag förmiddag och anlände till Sunwing Hotel under eftermiddagen.

En del hann med att åka skidor några timmar medan en del valde att ta det lugnt på hotellrummet. Under fredag förmiddagen valde de flesta att ta sig ut i backen och prova de fina skidbackarna. På eftermiddagen var det så dags för det som man egentligen hade kommit för att göra.

Årsmötet samlade ihop 21 personer som lyssnade intresserat på vad ordförande Jan Lemos hade att berätta. Leif Sjögren som var kassör under året redogjorde för kasseberättelsen. Föreningen hade haft en dryg utgift i och med att erlade inträdes och medlemsavgift för IACDS. Avgifterna uppgick till dryga 30.000 kronor. Detta gjorde att man fick ett underskott på drygt 300 kronor för det gångna året. Det positiva som hänt under året är att man har fått många nya medlemmar. Medlemsantalet har nu passerat 50 företag och fler är på gång. Gunnar Landborg föreslog en inträdesavgift på 1.000 kronor och en årskostnad på 3.000 kronor, medlemmar i Byggindustrin får 1.500 kr i rabatt. Nya medlemmar skall få ett friår och detta förslag godkände årsmötet utan några som helst invändningar.

Valberedningen föreslog Leif Sjögren som ny ordförande efter Jan Lemos som avgår för att kunna gå vidare som delegat inom IACDS. Årsmötet godkände förslaget och Leif Sjögren är föreningens nya ordförande. Rickard Johansson valdes som ny ledamot i styrelsen efter förslag

Foto: Patrik Sjögren

HiB's nya ordförande Leif Sjögren avtackar den avgående ordföranden Jan Lemos.

från valberedningen. Nya stadgar presenterades av Gunnar Landborg efter önskemål från det förra årsmötet. De nya stadgarna är lättare att tolka och är numera mer anpassade för föreningens ändamål. Årsmötet ansåg att detta var korrekt och beslöt att antaga de nya stadgarna.

Årsmötet beslöt även att införa en leverantörskategori inom HiB. Årsavgiften sätts till 3.000 kronor per företag oavsett storlek och årsomsättning. Leverantörerna äger rätt att utse en adjungerad styrelsemedlem som deltagare i styrelsemöte, dock utan rösträtt. Detta samtyckte leverantörernas representanter i som även meddelade att man kommer att utse en ny representant inför varje nytt möte. För

att inga missförstånd skall ske så kan vi berätta att leverantörerna ej deltog under den första delen av årsmötet. Dessa fick delta i den öppna delen som då drog ytterligare personer samtidigt som några avvek från mötets öppna del.

Nästa möte blir ett halvårsmöte och man beslöt att förlägga detta i Skåne under september. Mest troligt kommer man att besöka Bo01 som är den stora bostadsmässan i Malmö och det finns nog inte någon som kan ha undgått att höra diskussionerna om detta arrangemang. Man avslutade årsmötets slutna del genom att avtacka den avgående ordföranden Jan Lemos som fick ett diplom och presenter.

I den öppna delen var som sagt leverantörerna inbjudna att delta och Calle på A-borr gick igenom sin kostnadsberäkning för håltagningsbranschen. Lars Eriksson på Södertälje Borrteknik tog upp frågan om val av diamantverktygsleverantör. Pris och kvalité är i stort sett lika hos de största leverantörerna och vad skiljer då när det gäller att välja. Utveckling och service är två viktiga faktorer enligt Lars. Kåre Kihlgren på Olssons Diamantverktyg påpekade att det den senaste tiden pågått ett priskrig i Finland och där sätter man inget större vikt på kvalité och service. Man värdesätter hellre ett lågt pris och man arbetar efter dagspriser. Årsmötets deltagare var av den åsikten att skärhastigheten är en mycket viktig faktor.

Foto: Leif Sjögren

Paus uppe på fjället under lördagens skoterfärd.

Avslutningsvis informerades årsmötets deltagare om att Demotech är såld och att mässan kommer att arrangeras varje år fast på olika orter. Nästa Demotech-mässa kommer att arrangeras på Älvsjömässan hösten 2001. På våren 2002 arrangeras nästa mässa och samtidigt kommer IACDS att ha sitt årsmöte i Sverige. HiB räknar med 20-40 internationella deltagare från bl.a Danmark, England, Finland, Holland, Japan, Norge, Schweiz, Tjeckien, Tyskland, Ungern, Usa samt Österrike.

På fredagskvällen var det god mat och krogshow typ Wallmans. Tidig skidåkning på lördagmorgon och därefter skoteråkning och tre-kamp på fjället. Ett uppskattat arrangemang som sedan följdes upp med en hundspannsfärd till Karolinen och trevlig middag med täljstensgrillat kött. Söndagen var ledig för egna arrangemang och en del valde att vila medans andra passade på att ta en runda i skidbacken.

Avslutningsvis vill alla deltagare framföra sitt tack till de ansvariga som bara kan få ett gott betyg åt de arrangemang som gjordes. Ingen nämnd och ingen glömd, ni vet själva vilka ni är!

Patrik Sjögren

"Årsmötet beslöt att även införa en leverantörskategori inom HiB"

Foto: Leif Sjögren

Förberedande möte under torsdagskvällen, från vänster: Gunnar Landborg, Richard Danielsson, Jan Lemos, Magnus Juthage samt Calle Bendefors. Dessvärre ser vi endast ryggtavlan av Gunilla Grindberg.

Foto: Patrik Sjögren

Gunnar Landborg informerar om föreningens nya stadgar.

"Medlemsantalet har nu passerat 50 företag och fler är på gång"

Foto: Leif Sjögren

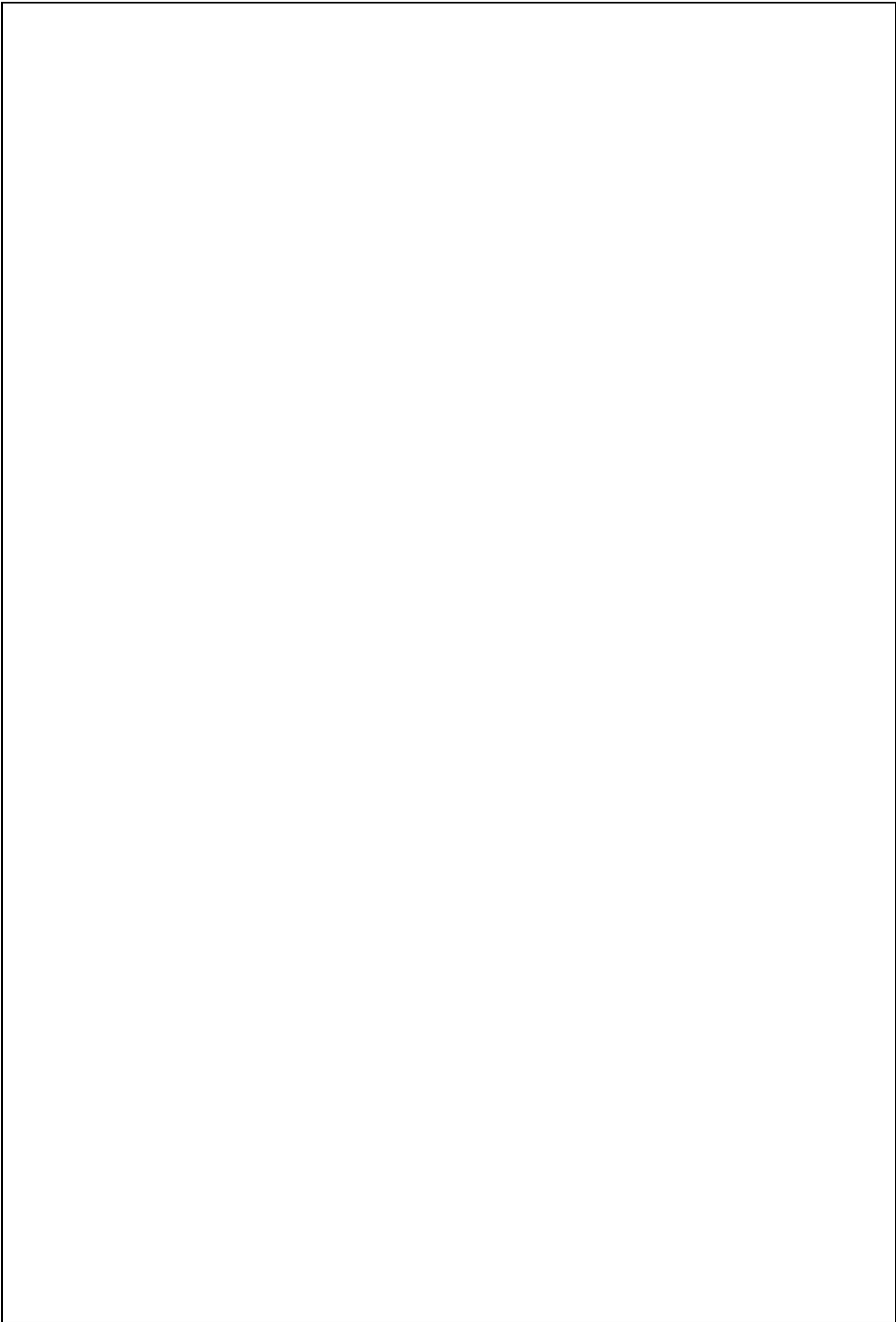
Lasse Eriksson, Calle Bendefors och Kåre Kihlgren poserar på Åreskutan.

Dessa personer fanns på plats:

Kenneth Andersson
Kurt Andersson
Calle Bendefors
Gunder Borg
Conny Boström
Daniel Boström
Richard Danielsson
Lars Eriksson
Gunilla Grindberg
Marcus Håkansson
Magnus Juthage
Anders Jäderholm
Maria Jäderholm
Fredrik Jönsson
Kåre Kihlgren
Gunnar Landborg
Stefan Larsson
Jan Lemos
Peter Logan
Päder Mickels
Trotte Mårdberg
Magnus Nilsson
Pelle Palmqvist
Hans Pettersson
Ingegerd Pettersson
Leif Sjögren
Patrik Sjögren
Torgny Svensson

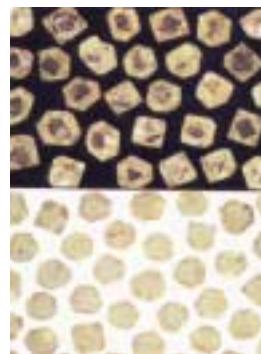
Följande leverantör fanns representerade:

Dimas
Midhage
Olssons Diamantverktyg
SP Ortens Diamant

Diamantverktygens historia

Betongborrning och sågning är en modern arbetsteknik med gamla förebilder. Den engelske arkeologen **Sir Flinders Petrie** beskriver i sin bok från 1883 **Pyramider och Tempel** från Gizeh (Egypten) tiden 2500 år före Kristi födelse, borrhål och borrhärlar som borrats med hållborr i hård granit. Då hitintills inga verktyg har återfunnits kan man bara antaga vilka verktyg och slipmaterial som använts. **Sir Flinders Petrie** antog att diamanter använts, men tvivel uppstår då diamanter inte förekommer i Egypten. Diskussioner pågår fortfarande hur hålet och borrhärlan kommit till. Tveklöst har slipmaterial använts vid borrarbete, det visar spåren i borrhålet och på borrhärlan. Det återkommande spårmönstret i borrhärlan resulterar likväl i slutsatsen att förebilder till moderna diamanthörmaskiner har använts. **Sir Flinders Petrie** fann också sågsnitt på en granitsarkofag som utförts med hjälp av slipmedel. På dioritvaser (svart granit) stora granitstatyer och obelisker (spjutformade pelare) i Gizeh finns graveringar och skrifttecken som egentligen bara kan utföras med diamanthörstift.

Kraftig förstoring av konstgjorda diamanter.

Bilderna visar världens äldsta borrhärlar och borrhål. Den nedersta bilden visar ett sågsnitt genom borrhålet som givetvis gjorts i modern tid för att kunna analysera föremålet.

DIAMANTVERKTYG I DEN ANTIKA VÄRLDEN

I boken om **profeten Jeremias** 600 år före Kristi födelse har spetsar med diamanter använts i de stenhårda griffeltavlorna. Det har också konstaterats, att när fenicierna byggde **kung Salomons tempel** i Jerusalem, hade inga hammarmejslar eller järnverktyg använts. Stenarna i tempelmurarna är så glatta att inga spår finns av slag från andra verktyg. Alla byggblock var för sig är så perfekta att inga hjälpmedel behövdes för att sammanfoga dem. Man kan väl anta att feniciska diamanthörstift har använts på detta bygge. Den **grekiske filosofen Platon** som levde 400 år före Kristi födelse omnämnde namnet Adamas, den oövervinnlige. Från namnet Adamas kom senare namnet diamanter. Från Indien med dess ofantliga rikedomar på diamanter berättas att 300 år före Kristi födelse användes diamanter för att gravera i järn. Genom handelsförbindelser mellan Indien och Kina kom diamanter till Kina 200 år före Kristi födelse, där diamanterna användes för att bearbeta den hårda Jädestenen. Romarna använde också diamanterna till stembearbetning som beskrevs av den **romerske skriftställaren Plinius** år 77 före Kristi födelse som kallade diamanterna för diamanthörmetall. De romerska legionerna var utrustade med diamanthörmetallsågar i **Odenwald (Tyskland)**, där man idag kan se ett granitblock med 3 raka 1 cm djupa sågsnitt. Genom antikens undergång och romerska rikets fall, och i ett virrvarr av folkvandringar försvann hantverkarna och därmed även kunskap, hantverksskunnande och erfarenhet.

ÅTERUPPTÄCKTEN I SENARE MEDELTIDEN

Först i senare medeltid, genom återupptäckten av sjövägen till Indien, nya översättningar av **Bibeln** och **grekisk-romerska historieskrivare** blev bearbetning av diamanter och bearbetning med diamanter känt på nytt. Men det dröjde in på mitten av 1700-talet innan det finns dokumentation på borrhål utförda på klipphyllor i Frankrike som fylldes med krut för att spränga klippblocket. De använde en järnstång som i änden var försedd med två rader diamanter vinkelräta mot varandra som ett vinkelkryss.

Nästa artikel handlar om "Den tekniska revolutionen, hälsningar Ove Persson på Jernevikens Maskin.

En annons i HiB-Info når ut till 275 företag i Sverige och 25 företag i Danmark, Finland, Island och Norge.
Boka din annons inför kommande utgivning!

Jan Lemos tackar för sig

Året har gått och därmed min period som ordförande i HIB. Det känns inte riktigt som när man slutar med något, utan jag har mer en känsla av att ha gått i mål. När jag tillträdde som ordförande satte jag tillsammans med styrelsen upp några arbetsuppgifter som vi skulle prioritera.

En av dom var att påbörja arbetet med generationsskiftet i HIB's styrelse. Här har vi nu fått in Calle Bendefors, som nu börjat arbeta sig varm i kläderna. Nu tillträder också Rickard Johansson som ny ledamot, så återväxten tror jag är tryggad. Vi beslöt oss också för att satsa hårt på att öka medlemsantalet i föreningen och här har vi lyckats över förväntan. Under ett års tid har medlemsantalet ökat ca: 25 % Helt fantastiskt!!! Vi ville också utöka samarbetet med leverantörerna, här har vi nått längre än så. Förslaget om att integrera leverantörerna i HIB godtog vid årsmötet i Åre och det är nog detta som jag känner mig mest stolt över att ha varit med om att driva igenom. Leverantörernas medlemskap, ger HIB en oerhörd styrka, inte minst ekonomiskt, men framförallt kunskapsmässigt att ta sig an framtida projekt och arbetsuppgifter. Vi tänkte oss också att få HIB's hemsida mer välmattad och levande. Här har vi inte riktigt nått fram till det uppsatta målet, men arbete pågår för att nå även detta mål.

Anslutningen till den internationella håltagningsföreningen IACDS genomfördes också under året. Detta forum är viktigt för vårt eget arbete när det gäller att knyta kontakter, hämta inspiration, lära och se hur andra länder handskas med olika problem. Som summering kan sägas att arbetet i HIB's styrelse igenom åren har varit tidskrävande, roligt och mycket lärorika. Jag ser det som en förmån att få ha varit med och bidragit till att föreningen står där den är i dag.

Jag försvinner inte helt från HIB, utan har blivit invald i valberedningen. Jag sitter också kvar som en av Sveriges två delegater i den internationella håltagningsföreningen IACDS, där det finns en hel del arbetsuppgifter att bita i. Inte minst med förberedelser för HIB's åtagande att vara värd för IACDS årsmöte 2002 som skall hållas Sverige. I och med att jag avslutar mitt arbete i HIB's styrelse, kommer jag få en del tid över, så se upp golfare, jag kanske köper ett gäng klubbor, tränar och spelar skjortan av er!!!

Med detta tackar jag för mig och önskar HIB's nye ordförande med styrelse lycka till i det fortsatta arbetet.

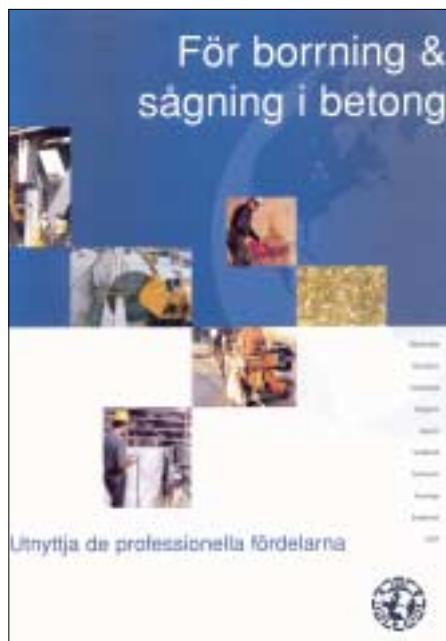
Jan Lemos

Vill du veta mer om håltagning?

Den internationella organisationen av betongborrare och betongsågare (IACDS) är en sammanlutning av professionella branschorganisationer från betong- och håltagningsindustrin runt om i världen.

IACD's uppgift är att skapa en internationell organisation i samarbete med branschorganisationer för att stödja och lansera framstegen för professionella håltagningsentreprenörer och deras metoder. Betonghåltagning med diamanterverktyg erbjuder industrin många fördelar såsom minskad spilltid, noggrannare håltagningar, konstruktionens stabilitetstillstånd, sänkt bullernivå, mindre damm och spillmaterial m.m.

Organisationen har tillsammans med HiB tagit fram en broschyr som förklarar branschens fördelar och de olika arbetsmomenten. Du kan beställa denna broschyr genom att ta kontakt med Gunnilla Grindberg 08-698 58 70.

Omslaget till vår nya broschyr!

Frida, en ny elsåg

Mitt namn är Frida och jag är som elektrisk väggsåg den yngste medlemmen i Weka familjen. Min motor är på 6 KW och mycket robust och tålig. Jag sågar med Jernevikens 750 mm's diamanthap-skiva genom betongväggar och murverk till 32 cm's sågdjup och kraftigare armering är inget problem. Det är inte svårt att demontera motorn genom ett enkelt handgrepp som tar ett par sekunder från maskinvaggan. Även en muskel-lös betongborrare som Joakim på Hållgruppen i Helsingborg klarar lätt att lyfta av såghuvudet. Mina rälsar är tillverkade av vridstyv aluminiumprofil. Slitytorna, som är tillverkade av rostfritt ädelstål är demonterbara. Såghuvudets glid-anordning är vibrationsdämpad och tillverkad av en slitstark legering av hemlig sammansättning.

Kraftöverföringen sker via en oljesmord växellåda till sågspindeln. En integrerad överbelastningskoppling skyddar mot växellåds- och klinghaverier. Sågspindeln är extremt stark och separat lagrad mellan två koniska rullager. Min maskinvagga är mycket robust och effektiv. Såväl matning i sågsnittsriktningen som i sågdjupsriktningen sker med en belastning av 2000 N. Mina funktioner styrs enkelt med hjälp av en manöverlåda. En smart funktion sörjer för att ett konstant vridmoment tillförs motorerna på maskinvaggan som automatiskt är anpassat till sågmotorns strömbehov.

En liten röd lysdiod visar om maskinen överbelastas. Minskar betongsågaren inte belastningen stängs strömmen till sågen av. Kör man fast klingan i väggen absorberar överbelastningskopplingen den uppkomna spetsbelastningen innan sågens motorelektronik löses ut. En integrerad strömfasvakt tillåter bara motorn att starta i rätt rotationsriktning. Detta visas med en liten grön lysdiod. Manöverlådan kan bäras enkelt med ett bälte.

Är du intresserad av mig kan du skåda mig på Byggmässan i Göteborg mellan den 24-27 april. Jag har valt Jernevikens som marknadsförare. Där känner jag mig trygg. Jag har fått tillstånd att klättra upp och ned på en betongpelare i Jernevikens monter D06:21. Det gör jag för din skull! Hälsningar Frida

På västfronten inget nytt

world of
concrete

World of Concrete hade under årets mässa 77.000 besökare och det är ett nytt rekord. Mässan var denna gången förlagd till Las Vegas Convention Center. Nästa World of Concrete kommer att arrangeras i New Orleans.

Jag är nyss hemkommen från min fjärde raka World of Concrete-mässa. Detta är en stor mässa där håltagningsbranschen brukar vara väl representerad. I år verkade det vara betydligt färre utställare och avsaknaden av europeiska och asiatiska företag var markant.

Hilti var för första gången med på den amerikanska mässan och som alltid när det gäller Hilti var det mycket professionellt. En av nyheterna i montern var en ny handhållen maskin, DD ECA. Där återsuger man vattnet till vätsugen och renar kylvattnet. Naturligtvis har man hittat på ytterligare ett fäste till borrkronorna, vilket gör att man nu har tre egna borrfästen.

Att ha så många egna fästen i en bransch som försöker standardisera sig över hela världen underlättar inte lagerhållningen. Samtidigt som man markerar sitt avståndstagande till proffsen. Man visade också det oändliga möjligheterna till att bygga med Gearmec och idén med pelarna.

Dimas var väl representerade på mässan genom att delta med fyra montrar. Det beror på köpet av det amerikanska bolaget. Som vanligt blir man alltid vänlig bemött av Dimas personal, vilka utmärker sig för sina kunskaper om marknaden och håltagarnas behov. Det som glädjer mig mycket är att Dimas lanserar

HRA borrarutrustning i världen och bevisar att vi fortfarande är världsledande.

När man vandrar runt hittar man de mest fantastiska skapelser och man undrar om de fungerar. Bl.a såg jag en svag maskin med dubbla växellådor vilken skulle kunna borra stora hål. För att få kraft blir varvtalet lågt, men det skulle fungera enligt försäljarna. Att säljare alltid är optimistiska ingår ju i deras jobb.

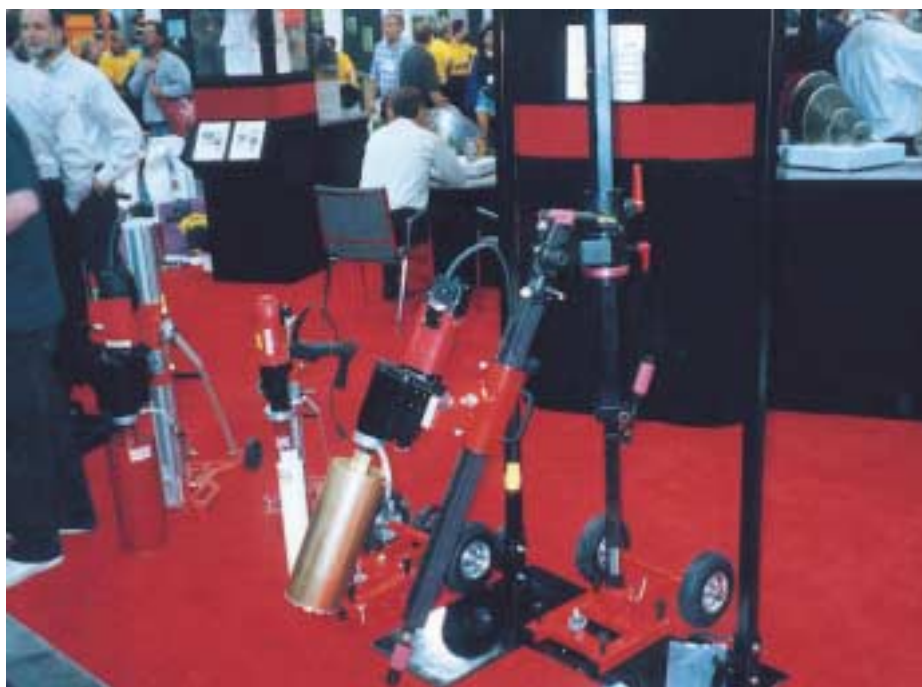
Under de senaste åren har en tydlig attitydförändring börjat märkas i amerikanska maskiner. De har närmat sig europeiska tänkandet med små smidiga maskiner, där teknik dominerar och inte muskler.

ler.

En som saknades på mässan var Jack Midhage med sin Diatip. Amerikanerna hade tagit fram en annan maskin för omsättningar som dock verkade krånglig och besvärlig. Så på västfronten fanns lite nytt.

Gunnar Landborg

Antalet utställare uppgick till 1.557 stycken.

World of Concrete besöktes av mer än 77.000 personer och totalt var 105 länder representerade.

91 stycken seminarier som varade tre timmar vardera pågick under mässans fem dagar.

World of Masonry kallades en del av mässområdet för som visade en arbetsplats som visade maskinerna och verktygen i arbete.

Nytt på nätet

En del företag inom branschen har tagit lång tid på sig för att etablera sig på internet. Två av dessa har nu haft premiär för sina sidor på internet.

www.dimas.se

www.hilti.se

Peder Borrare borrar massor av "pyttehål"

Peder Borrare o Söner är ett Göteborgs-företag med 20 anställda. Företaget drivs av sönerna Marcus och Patrik. "Farsan" Peder får vara ute och slita på fältet. Sönerna menar, vi får ha honom till det han är bäst på (ute och leda arbetena). Intill gamla varvsområdet Eriksberg har byggandet av ett nytt supermarket påbörjats, 7.000 m² under ett tak. Marcus berättar att de fått uppdraget att borra 980 hål diameter 30 mm med ett djup på 410 mm. Som alla betongborrare vet kan det ibland vara "svårt" som h...e att få ut borkärnan ur små borr speciellt då man träffar järn. Jernevikens kärnutkastare har sparat minst 10% av totala arbetstiden säger Marcus.

Bilden visar när Martin kastar ut en borkärna, enkelt och smärtfritt.

-Håltagningsentreprenörerna finns även på internet!

www.haltagningsentreprenorerna.se

Olssons, nu bredare, större och starkare.

Med målet att bli ännu skarpare på våra nordiska marknader ingår numera Olssons Diamantverktyg AB i Diamant Boart Group – världens ledande tillverkare av diamantverktyg och maskiner.

Med tillgång till Diamant Boarts kompetens, resurser,

verktyg och maskiner får vi på Olssons ännu bättre möjligheter att möta dina specifika krav.

Väl mött på mässan **Byggmaskiner** i Göteborg och välkommen till framtiden. Vi har mycket nytt att visa i vår monter C01:40.

Diamant Boart Group

Olssons Diamantverktyg AB
"Inget slår verkligheten"

Karlsborg
0505-188 80

Stockholm
08-646 62 05

Göteborg
031-52 88 87

www.olssondiamondtools.se

HiB-Info spanar in maskiner och verktyg

Genom att besöka mässor av olika slag samt bevaka leverantörerna inom landet så har vi en ganska bra koll på vad som händer inom maskin och verktygsutvecklingen.

TerraDiamond har kommit med en klinga som har en aning annorlunda vattenspår. Denna nya typ skall reducera vibrationer och ljudnivån. Dessutom utlovar dom dessutom en längre livslängd. Terra-Ize kallar dom sitt nya påfund och om det fungerar vet vi ej.

Har du någon intressant produkt som vi borde nämna?

Vi tar tacksamt emot pressreaser och annan information om nya produkter på marknaden. Dessutom finns det många bra och nyttiga produkter som har fallit i glömska. Hjälp oss genom att påminna oss om dessa!

Som leverantör är detta en gyllene chans till lite gratis reklam. Vi på HiB ger er gärna detta utrymme gratis för att kunna informera om nya och bra produkter för våra medlemsföretag. Vi reserverar oss dock mot att vi kan neka införande samt att vi ger oss fulla rättigheter att redigera texterna.

Hit skickar du din pressrelease:
Spectranet

Att: Patrik Sjögren
Saturnusgatan 85
260 35 Ödåkra
Fax 042-27 06 76
epost patrik.sjogren@telia.com

Spolsäker kontakt

Det händer ofta att jordfelsbrytaren löser ut och vad man då tycker av ingen anledning. Den troliga orsaken är då fuktvandring i kontaktarna. Med en spolsäker kontakt för 220 volt försvinner detta problem. Honkontakten har dessutom en dragfriktionssäkring som tål 15KP i dragkraft. Den kontakt vi har tittat på säljs av Jernevik, men enligt uppgift finns det en del andra liknande produkter på marknaden som skall fungera lika bra.

Kardanknut för borrar

När man borrar för nya värmestammar i trapphus eller borrar för bredband händer det att man vill borra med ett mindre borr och ändå tänga väggen. Det finns en lösning för detta och det är en kardanknut. Med denna kardanknut som är anpassad för Weka och Adamas klarar du att tänga väggen med ett 40 mm borr. Produkteten saluförs av Jernevik.

Cut'a-bit heter en ny produkt som skall hjälpa dig med omsättningen av kärnborr. Företaget bakom produkten heter StarDiamondtools. Vi anser att produkten verkar vara en aning svårhanterlig och är nog inget bra alternativ om man jämför med liknande produkter på marknaden.

*Ett företag i USA försörjer sig på att återanvända gamla sågblad och borkronor som fortfarande har segment kvar. Deras slogan är:
"We'll recover the unused diamond and send you the money!"*

På bilden ovan ser vi DC4000 som är ett släp som är komplett med en dieseldriven hydraulmotor, slangpaket för hydraul och vatten samt väggsåg och väggskenor. Produkten säljs i USA och anledningen till att man har ett dieseldrivet aggregat är helt enkelt att vardera undertentreprenör själv får ansvara för sin strömförjning. Dessutom kan det skilja på strömstyrka och dylikt från plats till plats. Därför är det mycket praktiskt att ha den saken ombesörjd på egen hand. Enligt uppgift börjar man sälja mycket av DWS-sågarna som i Sverige är mer kända som Promac-sågarna.

Olympialäktaren i Helsingborg

För att kunna tillgodose den internationella fotbollssocieteten och sponsorerna med anpassade vip och restauranglokaler under UEFA och championsleague matcher i Helsingborg var man tvungen att bygga om befintlig fotbollsarena med en restaurang och konferensanläggning som skulle ligga "insprängd" i västra läktaren.

NCC fick i uppdrag att bygga om läktaren och Hålgruppens uppdrag var att demontera den översta delen av byggnaden som bestod av 15 stycken betongsektioner placerade längs med läktaren med en totallängd på 50 meter och med en sittbredd på 4,5 meter. Vi skulle även öppna betongfasaden i våningsplan 1 och 3 samt att borra hål för vs och vent.

Uppdraget var av en annorlunda karaktär och bestod av många olika moment. Uttag av material fick enbart utföras köksvägen, alltså baksidan eftersom framsidan var fotbollsplanen och den fick ej beträdas. Efter kontakt med regionens kranfirmor visade det sig att någon lämplig kran att använda inte fanns att tillgå. Dessutom fick underliggande lokaler och installationer ej röras. Vi fick 10 arbetsdagar på oss för att demontera och lyfta ut sektionerna. För att klara av en sådan

Foto: Patrik Sjögren

Tapio Hyvärinen och Lars Johansson arbetar för fullt med Partner ringsåg K3600.

tuff uppgift måste man vara en entreprenör som tillsammans med personalen är villig att hitta och utforma arbetsmetoder och arbetsredskap för att kunna utföra arbetet.

Förslag till lämpliga maskiner och verktyg togs fram och i detta fallet använde vi väggsåg, wiresåg, zohrrosåg, svärdsåg samt golvsåg. Dessutom fick vi specialbygga bocksystem för att kunna avväxla

och lyfta sektionerna. Vi delade varje sektion i fyra delar och varje del hängdes upp i bocksystemet. Samtliga sektioner delades sedan med en ringsåg typ K3600. Arbetsuppgiften klarades av inom åtta arbetsdagar och underliggande våningsplan var intakt efter utfört uppdrag.

Leif Sjögren

Bauma i München

Årets mässa var den 26:e i ordningen och hölls på New Munich Trade Fair Centre i München. Detta var nog årets största mässa för håltagningsbranschen. Branschen höll igen något på World of Concrete och hade nog samlat sina krafter inför denna mässa som hölls med endast månads mellanrum. För att räkna upp några av de som deltog kan vi nämna Dimas, Diamant Boart, Eurodima, Midhage Diatip, Hilti, Partner och Tyrolit. Mässan ägde rum mellan den 2-8 april och var som alltid välbesökt. Den förra mässan drog mer än 381.000 besökare och vi har tyvärr inga färsk siffror för årets upplaga, men vi kan gissa på att den var minst lika välbesökt som förra gången. Utförligare reportage återkommer vi med i nästa nummer av HiB-Info.

Patrik Sjögren

Byggmaskiner 2001 i Göteborg

Det är dags för Byggmaskiner 2001 i Göteborg som arrangeras den 24-27 april. Byggmaskiner 2001 är Nordens största maskin och verktygsmässa specialutformade för byggnation. Årets mässa är den elfte i ordningen och den andra i rad som arrangeras på våren.

Årets öppettider är tisdag-torsdag kl.9.00-17.00. Sista dagen som är fredagen stänger man redan kl.15.00, men som kompensation så har mässan kvällsöppet till kl.19.00 på onsdagen. Nytt för förra mässan var "Power Street" och den var mycket uppskattad och återkommer därför i år igen. Liksom tidigare kommer det att arrangeras tre mässor under ett och samma tak. Jämsides med den numera väl etablerade Byggmaskiner visar Bygg & Anläggning alla typer av byggande medan VVS & Installation bland annat tar upp inomhusklimat, energihushållning och driftskostnader. För första gången på Byggmaskiner kommer även HIB att delta med en monter där man bl.a. kommer att dela ut HiB-Info samt informera

Foto: Jorma Valkonen

om föreningen. Vi vet att mässan är välbesökt när det gäller håltagningsföretag och vi ser fram emot årets nyheter inom håltagningsbranschen. Om du ej tidigare haft möjlighet att besöka mässan så kan vi berätta att mässområdet ligger mellan Scandinavium och Liseberg. De största

leverantörerna såsom Hagby, Dimas, Olssons, Hilti, Tyrolit, Jernevik, Hra m.fl. finns på plats. Ta dig tid och gör ett besök på årets byggmaskinmässa!

Patrik Sjögren

Byggkunskap till husbehov

I förra HiB-Info påbörjade vi vår nya följetong som faktiskt har blivit väldigt uppskattad om man skall tro alla glada mail och telefonsamtal. En del fackord är självklara för en del, men för en del är det rena rama grekiskan. Så håll till godo, här kommer fler...

Avväxling

Horisontell regel över exempelvis dörröppning vars bredd överstiger regelavståndet. Överför krafter till närliggande konstruktionsdelar.

Bärverk

Konstruktion som har bärande eller stabiliserande funktion.

C-avstånd

Centrumavstånd. (Tidigare även cc-avstånd.) Anger avståndet centrum till centrum för byggnadsdelar som förekommer regelbundet i en konstruktion.

Fundament

Del av konstruktion som överför, mer eller mindre koncentrerad, belastning till underlaget.

Kloasongvägg

Putsad (reveterad) plankvägg. På väggen spikas oftast en matta av nät med invävda vasstrån, som skall bära putsen. Kloasongväggar var förr vanliga inom bostadslägenheter. (Putsen gör väggen mer brandskyddad.)

ROT

Förkortning för Renovering Ombyggnad Tillbyggnad. (Enligt PBL heter dock ombyggnad numera istället "ändring av byggnadsverk".)

Skalmur

Icke bärande mur som normalt endast belastas av vindlast och egentygnd. T ex tegelfasad.

Vot

Annat namn för kantförstyvning.
Patrik Sjögren

HiB-INFO

Besök oss gärna
på internet!

www.hib-info.com

Där kan du alltid
läsa den senaste
HiB-Info samt att
vi ständigt utökar
vårt bildarkiv.

www.hib-info.com

Problem med sågklingor?

Vi har ställt samman en del punkter på problem som kan uppstå när man golv/väggsågar. Under respektive rubrik finns tänkbara orsaker till problemet och den eventuella lösningen på problemet. Ett tack riktar vi till Kåre Kihlgren på Olssons Diamantverktyg som har hjälpt oss med sammanställningen. I nästa nummer kommer vi att behandla problem som kan uppkomma vid kärnborrning.

Foto: Jan Lemos

Kursdeltagarna på den senaste HiB-kursen får en genomgång på de olika sågmomenten.

Sågklingan har blivit skev

- Valet av diamantsegment kan vara felaktigt, hårt material kräver mjukare segment.
- Rotationshastigheten kan vara felaktig.
- Sågklingan kan vara felaktigt påsatt.
- Sågklingan kan ha blivit alldeles för varm pga. brist av kylvatten

Stambladet tunnas av precis under diamantsegmentet

- Detta kan inträffa när man golvsågar och sågar ned för djupt; tex platta på mark med abrasivt material under. Stambladet slits då under segmentet och kan bli förstörd på kort tid.

Diamantsegmentet förlorar släpp på ena sidan

- Troligtvis har man haft ojämn vattenkylning på ena sidan av stambladet, kylningen av sågklingan utebliver.
- Om vattenkylningen är korrekt kan orsaken vara att spindeln är utsliten.

Diamantsegmentet har sprickor i sig

- Diamantsegmentet är för hårt för materialet och man bör välja ett mjukare diamantsegment.
- Rotationshastigheten är för hög.

Diamantsegmenten blir runt på toppen

- Sågklingan är ej anpassad för abrasivt material och således bör diamantsegmentet vara av en hårdare typ.
- Vattenkylningen fungerar ej tillfredställande, detta inträffar oftast om man har centrumkylningen.
- Rotationshastigheten kan vara för hög.
- Om ovanstående ej instämmer så kan spindeln vara utsliten.

Diamantsegment ramlar av

- Materialet man sågar i är ej fast utan är löst. Tex. Lös armering, som sliter bort segmentet.
- Diamantsegmentet är för hårt, skär ej bra utan går varmt, så lödningen släpper. Välj ett mjukare diamantsegment.
- Stambladet har blivit för varmt och lödningen släpper. För lite eller inget kylvatten.

Stambladet har sprickor i sig, orsakat av vibrationer och värme.

- Valet av diamantsegment kan vara felaktigt, man bör välja ett mjukare diamantsegment.
- Skärhastigheten är för hög.
- Stambladet har blivit för varmt pga. för låg vattenkylning.
- Felaktig rotationshastighet.

Vi tittar lite närmare på...

Södertälje Borrteknik utgår från Södertälje och har i dagsläget 60 anställda. Företaget har en stor kundkrets och arbetar över hela Stockholms-området. Bl.a arbetar man mycket för Scania samt Astra Zeneca båda belägna i Södertälje.

Företaget grundades den 1 juni 1979. Lars Eriksson hade dessförinnan arbetat i fem år som chef för Hålmetoder. Hålmetoder ägdes då av Bror Österman som sedermera såldes till Stabilator. Lasse gjorde sitt första håltagningsjobb på Statens Provvningsanstalt och fakturan slutade på 3.500 kr. Den andra kunden var Astra och den tredje var Scania. Två företag som har blivit Lasse trogen i alla år!

Det finns två personer inom företaget bortsett från Lars som har varit med i princip från början och dessa är Sten Westerlund och Jan-Erik Gardelin.

Företaget arbetar både med håltagning och rivning. För när tillfället har man håltagare på ungefär 40 olika arbetsplatser. På Filmstaden i Råsunda pågår just nu en rivning av fem mindre och ett större hus där man har hjälp av Segerströms som klipper ned byggnaderna. Ytterligare fem hus skall rivas efter denna första etapp. Skanska är beställare och arbetet kommer att pågå fram till år 2002. Därefter skall borrhningsarbetet påbörjas i de nya husen och man beräknar vara färdig med år 2005.

Östermalmsvarucentrum byggs för nuvarande om och där har företaget utfört håltagning i ett års tid. Man beräknar att arbetet kommer att pågå ytterligare 1,5 år och främst är det wiresågning

Södertälje Borrtekniks lokaler i fin vinterskrud!

som gäller. Man skall såga fem stycken runda öppningar i varuhustaket för bl.a ljusinsläpp. Öppningsmåttarna är mellan 3,3-5,5 meter och betongtjockleken är 45 cm. Det största blocket kommer att väga 24 ton. Utöver detta kommer man även att klippa ner ett trapphus med Brokk 150 och Brokk 250.

Man har sedan början av mars även påbörjat ett håltagnings och rivningsobjekt vid Tumba C. Där skall man bl.a riva ett 280 m² stort 25 cm tjockt bjälklag. Beställare är Söderby Entreprenad. Man har även en hel del håltagning på olika t-banestationer i Stockholm.

Som avslutning vill vi berätta om företagets hemsida som har funnits på nätet ett bra tag. På denna hemsida informerar företaget om aktuella håltagningsobjekt och annan intressant information. Hemsidan riktar sig till både anställda och kunder. Adressen till hemsidan är

www.borrteknik.se och den är som sagt värd att besöka.

Patrik Sjögren

En tidig vardagsmorgon på förrådet.

Wiresågning på Nacka strand.

På kurs med HiB

Så var vi då äntligen igång igen med vår utbildningsverksamhet. Den har ju legat i träda en längre tid, sedan de regionala yrkeskommittéerna satt käppar i hjulet för oss. Problemen är nu undanröjda och vi kör nu för fullt.

Detta var den trettonde kursen sedan starten och totalt har 219 håltagare genomgått vår utbildning i arbete och miljö. Denna gång var det 16 friska förmågor som under fem dagar i november samlades i Skövde för att genomgå en veckas grillning i skolbänken. Det slutar inte att förvåna mig att det hela tiden kommer entusiastiska, trevliga och duktiga deltagare till kurs efter kurs. Det är ett rent nöje att hålla utbildningar när deltagarna har denna höga standard.

Denna gång hade vi ett delvis omgjort och utökat prov, som alla klarade med bra marginal. Det kan nämnas att kursettan hade 95 rätta svar av 113 möjliga! Jätte bra!!! Jag vill rikta ett speciellt tack till Olssons Diamantverktyg AB vilka kunde ställa upp som utbildare i maskin och verktygslära med mycket kort varsel. Den av kursdagarna som är förlagd hos en leverantör är också den som är den mest uppskattade av deltagarna. Tack Olssons, vi hoppas att få komma tillbaka vid fler tillfällen.

Något exakt datum för nästa kurs är ännu ej fastställt, men vi planerar att genomföra den någon gång efter att semesterperioden är över. Platsen är redan bestämd till Jönköping. Så de företag som har personal att utbilda kan redan nu planera och föranmäla sitt intresse till vår sekreterare,

Gunilla Grindberg 08-698 58 70.

Väl möt i Jönköping.

Jan Lemos

Grattis till er som genomfört yrkesbevis-utbildningen i Skövde den 6-10 november 2000.

Lars Jansson
Walter Åsman
Kent Engström
Mikael Mörtzell
Håkan Berglund
Tomas Lantz
Per Bergqvist
Charlie Dufvenberg
Åke Cromell
Patrik Jonsson
Krister Samuelsson
Fredrik Ögren
Gert Hermansson
Lars-Göran Andersson
Bengt Håkansson
Carl-Ludvig Nilsson

Hålmeter
NCC Borrtjänst
Specialhåltagning
Specialhåltagning
PP Såg och Borr i Gävle
PP Såg och Borr i Gävle
PP Såg och Borr i Gävle
D/M Håltagarna
D/M Håltagarna
Allteknik i Kramfors
Allteknik i Kramfors
A-Borrning i Falköping
A-Borrning i Falköping
Hålgruppen i Helsingborg
Hålgruppen i Helsingborg
Hålgruppen i Helsingborg

Better Fixing.
Faster Drilling.

HRA®

P.O. Box 2053
SE-433 02 Partille
Sweden
Phone: +46 (0)31-44 50 70
Telefax: +46 (0)31-44 26 70
E-mail: info@hra.se
www.hra.se

For more information
www.hra.se

Hilti DD EC-1. Problemlösaren för krävande miljöer – "Easy one"

Hiltis diamantbormaskin DD EC-1 med ny och revolutionerande teknologi sätter framtidens standard för diamantborrning.

Glöm tidigare problem:

- n Hål som måste borrar exakt utan korrigeringsmöjligheter
- n Oljud vid hammarborrning i bebodda byggnader
- n Alltför kort livslängd på dina diamantborr
- n Borrproblem vid armeringsjärn
- n Borrdamm och vibrationer

Hilti Svenska AB
www.hilti.se. E-post: info@se.hilti.com

Kärnuppsamlare

HRA Industriprodukter har sedan ett par år tillbaks en alldeles utmärkt lösning för uppsamling av nedfallande borrhälskärnor. På bilden ser man ett extra tillbehör som man kan använda för att sänka ner tunga borrhälskärnor från vägg. Kärnuppsamlaren bygger på "Snabbstämp 40" och ned-sänkningen är säker i och med den fiffiga bromsmekanismen. När du sänker ner uppsamlaren är den hela tiden stämplad mellan golv och tak. En bra produkt som är värd att lägga på minnet.

Returvattensystem

Hilti har tagit fram en tänkbar lösning för problemet med spillvatten som upp-kommer vid framförallt borrhning med kylvatten. Det integrerade systemet för avskiljning av borrhslam gör det möjligt att borra även i känsliga miljöer. Behållaren klarar upp till 13 liter och skall enligt deras egna beräkningar ha kapacitet för cirka 50 borrhål. Behållaren väger 25 kg och har måtten 500x330x420 mm. Ljud-nivån är uppmätt till 76 dB (A). Priset för denna produkt ligger runt 20.000 kr.

22 HIB-INFO

Lönestatistik

Vi har gjort en undersökning bland medlemsföretagen inom HIB. Riks-genomsnittet för en utbildad håltagare med ett par års vana inom yrket ligger på 113.75 kr per timme. Den genomsnittsliga tidlönen för yrkesarbetare inom bygg-branschen ligger på 113.16 kr per timme enligt Byggnads lönestatistik. Vi ber att få återkomma i nästa utgivning med ny färsk lönestatistik.

Dimas expanderar på marknaden

Kring årsskiftet 2000/2001 förvärvade Dimas tre företag i Nordamerika: JKS Lamage, Magnum Diamond & Machinery och Cushion Cut. Det gör att Dimas nu är en av världens största före-tag inom håltagningsbranschen.

Mässkalender

Nordcon/Demotech 2001
Älvsjö, Sverige
15-17 november

Baucon Asia 2001
Singapore
20-23 november

World of Concrete 2002
New Orleans, USA
8-12 januari

BeBoSa 2002
Nürnberg, Tyskland
18-20 april

World of Concrete 2003
Las Vegas, USA
3-7 februari

GLOBE-TOOL AB
DIAMANTVERKTYG

GÖTEBORG

Backa Bergögata 9
422 46 Hisings Backa
Tel 031-52 27 00
Fax 031-52 27 80

Besök oss gärna
på Byggmässan i
Göteborg den 24-27/4!
Monter D01:02

Allt fler upptäcker
vår nya generation
av diamantverktyg
och vårt maskin-
program

Midhage

Jack Midhage AB, Box 1070, 250 25, Båstad
Tel: 0431 - 370 00 Fax: 0431 - 394 36
info@midhage.se www.midhage.se

**En ny dimension
av diamantverktyg
och utrustning för
betonghåltagning**

**Välkommen
till Dimas**

DIMAS AB

Box 2098 • SE-550 02 Jönköping • Tel: 036 570 60 00 • Fax 036 570 60 10

www.dimas.com

Din Toppleverantör i Byggbranschen

INFO-BOX

**TYROLIT &
HYDROSTRESS**

Kompetent
rådgivning och
service på ett och
samma ställe

Vill Du nå Dina byggmål snabbare, till lägre pris samt effektivare?

Det internationella systempartnerskapet **TYROLIT** och **HYDROSTRESS** erbjuder Dig ekonomiska lösningar på ett och samma ställe.

Vi har service världen över och maximal kompetens lokalt. Regionalt verkande service- och demofordon ger Dig det avgörande försprånget. Vid skär- och borrarbeten, t ex vid konstruktion och sanering av byggnader eller broar. Satsa på ett team som Du bara kan vinna med.

HYDROSTRESS

TYROLIT

WORLD of PERFECTION

Kontor & Serviceverkstäder

Kontor Göteborg:
Tyrolit AB
Exportgatan 38 D
422 46 Hisings-Backa
Tel: 031-58 33 90
Fax: 031-58 33 71

Kontor Stockholm:
Tyrolit AB
Elektravägen 53
126 30 Hagersten
Tel: 08-681 00 58
Fax: 08-681 00 48

Säljare:
Västkusten, Skåne, Blekinge
Östkusten, Småland, Mellansverige
Stockholm, Norrland inlandet
Sverige

Conny Wennergren 070-552 06 38
Sonny Pettersson 070-552 14 76
Mats Lundroth 070-624 25 49
Arne Holgersson 070-637 07 00